

Fundur í fagráði nautgriparæktar 20. október 2014

Fundargerð

Fundurinn var haldinn í Bændahöllinni í Reykjavík og hófst kl. 11.00.

Mættir: Guðný Helga Björnsdóttir, formaður, Baldur Helgi Benjamínsson, Sigurður Loftsson, Vigdís M. Sveinbjörnsdóttir og Guðmundur Jóhannesson er ritaði fundargerð. Gunnfríður Elín Hreiðarsdóttir og Þórarinn Leifsson voru í símasambandi. Björn S. Gunnarsson, Sigrún Bjarnadóttir og Þóroddur Sveinsson boðuðu forföll.

Dagskrá:

1. Fundarsetning og fundargerð síðasta fundar
2. Umsóknir í þróunarsjóð
 - a. Notkun progestron-prófs við beiðslisgreiningu og áhrif þess á frjósemi
 - b. Nýting sláturúrgangs sem næringarefni fyrir frumverur til afurðaframleiðslu
 - c. Minnislisti fjósbyggjandans
 - d. Þróun á frjósemisráðgjöf til kúabænda
 - e. Betra sæði – bætt frjósemi
 - f. Burður og burðarhjálp
3. Innleiðing á EVA
4. Ræktunarmarkmið og innskot erfðaefnis
5. Áherslur fagráðs
6. Næsti fundur, útreikningur kynbótamats
7. Önnur mál

1. Fundarsetning og fundargerð síðasta fundar.

Guðný Helga, formaður, setti fund og stýrði honum. Hún bauð Vigdís M. Sveinbjörnsdóttur sérstaklega velkomna en hún er situr nú sinn fyrsta fund þar sem hún var skipuð af BÍ í stað Guðbjargar Jónsdóttur sem hætt hefur búskap og situr þar með ekki lengur í fagráði. Þá sagði Guðný frá því að Sigrún Bjarnadóttir, fulltrúi MAST, væri komin í barnsburðarleyfi en í stað hennar munu Sigurborg Daðadóttir og Auður Arnþórsdóttir skipta á milli sín setu á fundum fagráðs.

Fundargerð síðasta fundar, dags. 24. júní 2014 samþykkt án athugasemda.

2. Umsóknir í þróunarsjóð.

Guðný Helga byrjaði á að fara yfir stöðu þróunarsjóðsins. Til ráðstöfunar eru kr. 9.482.419 en framlag síðasta ársfjórðungs þessa árs er ógreitt, u.þ.b. kr. 3.000.000.

Rætt um einstök verkefni, m.a. „Betri bústjórn“ en lokaskýrsla um það verkefni hefur borist fagráði. Ákveðið að heimila lokagreiðslu styrks vegna þess. Einnig rætt um verkefni „BÍ-jarðræktarbók“ og „Leiðbeiningar um góða búskaparhætti“. Ákveðið að kanna stöðu „BÍ-jarðræktarbókar“ og fella niður ef engin vinna hefur farið fram eða er í gangi við það. Farið var yfir forsögu „Leiðbeininga um góða búskaparhætti“ og m.a. kom fram að forsendur hafa breyst, m.a. vegna reglugerðarbreytinga. Ástæðulaust væri að þróunarsjóður kæmi að því með tilliti til þess og því ákveðið að fella niður.

Kanna þarf framgang verkefna hjá Landbúnaðarháskólanum, þ.e. „Markvissari fódurleiðbeiningar“ og „Átgeta íslenskra mjólkurkúa“. Þá barst á meðan á fundi stóð tilkynning um lok BS-verkefnis Hafþórs Finnbogasonar þar sem Hafþór sagði kostnað hafa verið það lítinn að hann hefði ekki sótt það framlag sem lofað var og því ákveðið að fella það niður.

Teknar fyrir umsóknir í þróunarsjóð nautgriparæktarinnar.

- a. Notkun progesteron-prófs við beiðslisgreiningu og áhrif þess á frjósemi**
Umsókn frá Landbúnaðarháskóla Íslands vegna prófunar á progesteron-prófi (P₄ Rapid). Verkefnið er lokaverkefni Aðalbjargar Rósu Indriðadóttur til BS-prófs. Verkefnisstjóri er Grétar Hrafn Harðarson.
Afgreiðsla: Fagrað er á því að um áhugavert verkefni sé að ræða og mælir með að verkefnið verði styrkt sem nemur útlögðum kostnaði við progesteron-prófin eins og hann kemur fram í umsókn eða kr. 345.800.
- b. Nýting sláturúrgangs sem næringarefni fyrir frumverur til afurðaframleiðslu**
Umsókn frá BioPol ehf. vegna athugunar á hvort úrgangur sem fellur til við slátrun nautgripa geti nýst til ætisgerðar fyrir ófrumbjarga lífverur af ættinni Thraustochytriacae. Verkefnisstjóri er Magnús Örn Stefánsson.
Afgreiðsla: Fagrað telur verkefnið áhugavert en telur það falla utan þess sviðs sem þróunarsjóður nautgriparæktarinnar nær yfir og mælir því ekki með styrkveitingu.
- c. Minnislisti fjósbyggjandans**
Umsókn frá Snorra Sigurðssyni vegna samantektar á minnislista fyrir fjósbyggjendur til notkunar við hönnun á nýbyggingum eða breytingum á fjósum. Verkefnisstjóri er Snorri Sigurðsson.
Nokkuð rætt um þessa umsókn og m.a. að samkvæmt henni væri styrklutfall hátt eða 100%. Þá væri verkefnið í raun framhald af öðru verkefni og gott væri að í umsókn kæmi fram samandregið yfirlit um hvaða vinna hefði verið unnin áður.
Afgreiðsla: Fagrað telur verkefnið áhugavert og mælir með að það verði styrkt um kr. 300.000 á þeirri forsendu að verkefni eru alla jafnan ekki styrkt 100%.
- d. Þróun á frjósemisráðgjöf til kúabænda**
Umsókn frá Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins vegna þróunar á frjósemisráðgjöf til kúabænda í samvinnu við Nautastöð BÍ og frjótækna. Verkefnisstjóri er Guðmundur Jóhannesson.
Farið yfir einstaka þætti umsóknarinnar og rætt um hana. Guðný Helga, Guðmundur, Gunnfríður og Vigdís viku af fundi við afgreiðslu þessarar umsóknar.
Afgreiðsla: Fagrað telur verkefnið áhugavert og mælir með að verkefnið verði styrkt um kr. 3.350.000 sem nemur útlögðum kostnaði og helmings vinnuþáttar samkvæmt umsókn.
- e. Betra sæði – bætt frjósemi**
Umsókn frá Nautastöð Bændasamtaka Íslands vegna endurbóta á verkferlum við sæðistöku, blöndun og frystingu. Verkefnisstjóri er Þorsteinn Ólafsson.
Farið yfir umsóknina og rannsókn- og verkáætlun með henni. Guðný Helga, Guðmundur, Gunnfríður og Vigdís viku af fundi við afgreiðslu þessarar umsóknar.
Afgreiðsla: Fagrað telur verkefnið áhugavert en mælir ekki með styrkveitingu að svo komnu máli þar sem viðræður um eignarhald Nautastöðvarinnar eru í gangi og því þurfi að skoða starfsemi hennar til frambúðar í stærra samhengi.
- f. Burður og burðarhjálp**
Umsókn frá Landssambandi kúabænda vegna útgáfu bókar um burði og burðarhjálp. Verkefnisstjóri er Baldur Helgi Benjamínsson.

Farið var yfir umsóknina og efni hennar. Baldur Helgi, Guðný Helga, Sigurður og Þórarinn viku af fundi við afgreiðslu þessarar umsóknar.

Afgreiðsla: Fagráð telur verkefnið áhugavert og mælir með að verkefnið verði styrkt sem nemur kr. 535.705 eins og umsókn hljóðar upp á..

3. Innleiðing á EVA.

Fyrir fundinum lá minnisblað frá Guðmundi Jóhannessyni varðandi innleiðingu á EVA – forriti sem reiknar ákjósanlegasta erfðaframlag gripa með hliðsjón af erfðafrámförum og skyldleikaaukningu. Guðmundur fylgdi því úr hlaði en unnið hefur verið að innleiðingu EVA í samvinnu við Norræna genabankann og þá einkum Peer Ber, höfund EVA-forritsins. Ákveðið að halda áfram þeirri vinnu en í framhaldinu bíða ákveðnar stefnumótandi ákvarðanir fagráðs..

4. Ræktunarmarkmið og innskot erfðæfnis.

Guðný Helga fór yfir nógildandi ræktunarmarkmið íslenska kúastofnsins og hvort ástæða væri til þess að endurskoða það með hliðsjón af vaxandi kröfum kúabænda og markaðarins.

Í kjölfarið fór fram mikil umræða um ræktunarmarkmiðin. Þar kom m.a. fram að hingað til hefði ræktunarmarkmiðið einkum og sér í lagi verið fjölþætt ræktunarmarkmið sem tæki tillit til ákaflega margra þátta eins og líffræðilegrar fjölbreytni. Sem dæmi um það væri þar að finna að ákvæði um að viðhalda öllum mögulegum litaafbrigðum innan stofnsins. Fram kom það viðhorf að afkastageta íslenska kúakynsins væri ef til vill ekki næg til þess að hér væri hægt að halda uppi hagkvæmri mjólkurframleiðslu með hliðsjón af umhverfi framleiðslunnar og þeim kröfum sem gerðar eru til greinarinnar. Hér þyrfti ef til vill að taka upp tvískipt ræktunarmarkmið, annars vegar fyrir íslenska nautgripi og hins vegar fyrir íslenska kúakynið. Í hinu almenna ræktunarmarkmiði þyrfti að taka tillit til þess að hér yrði flutt inn erfðæfni, ekki einungis með innskoti heldur viðvarandi innflutningi, til þess að auka arðbærni og samkeppnishæfni íslenskrar mjólkurframleiðslu. Ræktunarmarkmiðin ættu fyrst og fremst að snúast um nautgriparækt í landinu með hliðsjón af gildandi lögum og reglum á hverjum tíma. Ef niðurstaðan væri sú að kúabændur vildu flytja inn nýtt erfðæfni væri áreiðanlega langbesta og skilvirkasta leiðin að flytja inn sæði svo fremi sem það væri heimilt. Hins vegar væri mjög brýnt að gera sér grein fyrir hvernig haga ætti ræktunarstarfinu við þær aðstæður áður en til innflutnings kæmi og ræktunarmarkmiðin ættu í því sambandi kannski að vera leiðbeinandi við val á kúakyni og nautum.

Farið var yfir þá framleiðsluaukningu sem er nauðsynleg þessa mánuðina og árin til þess að uppfylla þarfir markaðarins. Til þess að mæta þessari þörf gætu menn orðið að horfast í augu við það að flytja yrði inn nýtt erfðæfni til þess að ná nauðsynlegri aukningu. Enn fremur kom fram að það væri ekki nein óskastaða að þurfa stöðugt að veita afslátt frá hámarkserfðafrámförum vegna smæðar stofnsins og innbyrðis skyldleika. Menn ræddu einnig að nýfjárfestingar í framleiðsluáðstöðu væru mjög erfiðar vegna lítillar framleiðslu á hvern bás, kostnaður vegna fjárfestinga væri einfaldlega hlutfallslega alltof mikill vegna þessa.

Ákveðið að halda áfram vinnu við endurskoðun ræktunarmarkmiðsins og taka til umfjöllunar á næsta fundi.

5. Áherslur fagráðs.

Fyrir liggja drög að áherslum fagráðs árin 2014-2018. Guðný Helga nefndi að oft væri spurt eftir verkefnalista fyrir m.a. nemendur við Landbúnaðarháskólann. Gunnfríður sagði þetta vera á

verkefnalista hjá sér og hún myndi væntanlega taka málið upp á vettvangi faghópa búfjárræktar innan RML.

Þórarinn kom með þá hugmynd að sett yrði upp „sviðsmynd“ að því hvernig mætti auka mjólkurframleiðslu í landinu. Ákveðið að setja á fót hóp sem hafi þetta hlutverk og í honum verði Baldur Helgi Benjamínsson, Guðmundur Jóhannesson og Vigdís M. Sveinbjörnsdóttir.

6. Næsti fundur, útreikningur kynbótamats.

Gunnfríður fór yfir stöðu mála varðandi útreikning kynbótamats hjá Landbúnaðarháskólanum. Þar eru miklar hagræðingaraðgerðir í gangi og skólinn hefur tilkynnt RML að frá og með áramótum hafi hann ekki mannafla til þess að sinna þessu. Landbúnaðarháskólinn mun hins vegar standa við gerða samninga fram að áramótum. Gunnfríður sagði RML vera að leita leiða til þess að færa þessa vinnu til sín, verið væri að vinna í þessu núna, en þetta fæli í sér aðgang og leyfi fyrir hugbúnað og tölvur með nægilega reiknigetu til að vinna verkið.

Ákveðið að næsti fundur fagráðs verði miðvikudaginn 26. nóv. 2014 á Hesti.

7. Önnur mál.

Baldur Helgi fór aðeins yfir burðaraldur hjá 1. kálfs kvígum og sérstaklega hversu margar kvígur koma aldrei inn í framleiðslu. Lætur nærri að 20% fæddra kvígna verði aldrei mjólkurkúr. Nokkur umræða um málið og fundarmenn á því að leita þyrfti skýringa á þessum afföllum.

Fleira ekki tekið fyrir og fundi slitið.

Guðný Helga Björnsdóttir

Guðmundur Jóhannesson

Sigurður Loftsson

Vigdís M. Sveinbjörnsdóttir

Þórarinn Leifsson

Baldur Helgi Benjamínsson

Gunnfríður Elín Hreiðarsdóttir

Fylgiskjöl:

1. Fundargerð síðasta fundar, dags. 24. júní 2014.
2. Burður og burðarhjálp, umsókn í þróunarsjóð frá LK.

3. Notkun progesteron-prófs við beiðslisgreiningu og áhrif þess á frjósemi, umsókn í þróunarsjóð frá Lbhí.
4. Áhrif fóðrunar á efnasamsetningu mjólkur, umsókn í þróunarsjóð frá Lbhí.
5. Minnislisti fjósbyggjandans, umsókn í þróunarsjóð frá Snorra Sigurðssyni.
6. Þróun á frjósemisráðgjöf til kúabænda, umsókn í þróunarsjóð frá RML.
7. Beta sæði – bætt frjósemi, umsókn í þróunarsjóð frá Nautastöð BÍ.
8. Nýting sláturúrgangs sem næringarefni fyrir frumverur til afurðaframleiðslu, umsókn í þróunarsjóð frá BioPol ehf.
9. Minnisblað frá Guðmundi Jóhannessyni um innleiðingu EVA (Optimal Contribution Selection), dags. 14. okt. 2014.
10. Ræktunarmarkmið fyrir íslenska kúakynið.
11. Áherslur fagráðs 2014-2018, drög.